

Passie leidt student wederom naar het land van de rijzende zon

Bram Rohaan - MSc student Aquaculture & Marine Resource Management, Wageningen Universiteit

Het begint nu alweer te kriebelen. De eerst echte zonnige dagen zijn weer achter ons en met de steeds langer wordende dagen voelt het goed om buiten actief bezig te zijn. Het is voorjaar, lente: de tijd van het jaar waarin niet alleen de mensheid zich beter voelt door het lengen der dagen, maar waarin ook in de natuur het voortplantingsseizoen van vissen plaatsvindt. Vanzelfsprekend gebeurt dit niet enkel in de natuur.

Ook op ongeveer 10.000 km afstand van Nederland komt in het late voorjaar de boel los. In en rondom het stadje Ojiya, dat zich 250 km ten noordwesten van Tokio bevindt, ervaren de 110 professionele Koi (karper) kwekers hetzelfde. U kunt het waarschijnlijk al raden: ik ben in het voorjaar van 2011 naar Japan vertrokken voor een stage van zeven maanden. Voorjaar 2011? Japan? Waarschijnlijk zal niemand de tragische gebeurtenissen als gevolg van de tsunami in de Fukushima prefectuur zomaar zijn vergeten. Elf maart 2011, de dag waarop deze verwoestende tsunami toesloeg, zal dan ook voor altijd een zwarte dag in de geschiedenis van Japan blijven. Op die datum was ik echter nog niet in Japan maar in Nederland, nog druk bezig met de voorbereidingen van de stage. Sinds dat moment was ik nog nauwer betrokken met het land, waarbij regelmatig het stralingsniveau van de regio waar mijn beoogde stage bedrijf zich bevindt (de Niigata prefectuur, ten westen van de Fukushima prefectuur), werd gecheckt. Daar de straling al die tijd ruim binnen de veilige norm was gebleven, nam ik de beslissing om op 3 mei 2011

De schrijver van dit artikel, Bram Rohaan.

wederom naar het land van reizende zon te vertrekken.

Even voorstellen

Vooraleer ik doorga met mijn verhaal, zal ik mijzelf eerst eens voorstellen. Mijn naam is Bram Rohaan, op het moment van schrijven 23 jaar oud en tweedejaars MSc Aquaculture & Marine Resource Management student aan de Wageningen Universiteit. Binnen deze masteropleiding gaat mijn interesse voornamelijk uit naar de aquacul-

tuur. Mijn passie is echter Koi. Om gelijk een misverstand uit de wereld te helpen: het woord koikarper wordt normaliter niet gebruikt, daar dit dubbelop is en simpelweg "karperkarper" betekent (Koi = karper in het Japans). De benaming met enkel Koi wordt dus geprefereerd. Naast mijn studie ben ik ook erg actief met het schrijven van artikelen in verscheidene nationale en internationale Koi magazines en via mijn website www.KoiQuestion.com. KoiQuestion is een initiatief dat ik samen met Tiebo Jacobs, net als mijzelf een gepassioneerde hobbyist en daarnaast een zeer goede vriend, enkele jaren geleden heb opgezet met als motto 'Sharing knowledge': het delen van kennis. Het doel is om de koihobby op een hoger niveau te brengen door hobbyisten betrouwbare en informatieve artikelen voor te schotelen.

Weerzien

De titel maakte al duidelijk dat deze trip niet mijn eerste reis naar Japan was. Ondertussen heb ik het land tien keer mogen bezoeken. Eind 2008 was mijn eerste se-

Een indruk van de painetten, juist nadat de oyagoi erin gedaan werden.

Dit is Sakura, de voornaamste Showa oyagoi van Dainchi.

Een kijkje dichtbij op de senbetsu van Showa.

Enkele veelbelovende Showa, tijdens de eerste senbetsu.

rieuze ervaring met de Koi en daarbij ook mijn eerste trip naar Japan. Als Dier- en Veehouderijstudent aan de HAS Den Bosch nam ik de grote stap om voor drie maanden actief te zijn op de Marudo Koi Farm. Zonder al te intensieve voorbereidingen getroffen te hebben ("dat Japans leer ik daar wel"), begon ik eind augustus aan mijn grote

avontuur. Al op de dag van aankomst had ik hier grote spijt van. Bij Marudo, ook al is het een gevestigde naam in de scene, spreekt men niet tot nauwelijks Engels. Zodoende was het in het begin vooral handen- en voetenwerk met daarnaast intensief gebruik van mijn grote Japanse woordenboek. Naast deze Japanse studie stond de stage vooral in het teken van het leren kennen van de productiemethoden van de kwekerij en daarbij werd ook een waterkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Deze ervaring smaakte zeker naar meer en na twee daaropvolgende stages (bij respectievelijk Rob Heijmans (dierenarts gericht op vis) en IMARES Yerseke), was ik in de daaropvolgende zomer wederom in Japan te vinden. Dit maal voor een periode van twee maanden.

Dainichi Koi Farm

Dat de koiwereld een klein wereldje is, wordt duidelijk met voorbeelden als: veel kwekers zijn elkaars burens, familie of hebben bij elkaar het vak geleerd. Doordat het merendeel van de koikwekers zijn gesitueerd rondom de stad Ojiya (dit is ook de stad waar de eerste Koi omstreeks 1820 is gekweekt), is de 'community' heel hecht. Op deze manier ben ik ook in contact gekomen met mijn afgelopen stageadres genaamd Dainichi Koi Farm. Dainichi wordt gezien als één van 's werelds meest befaamde Koi kwekerijen. De huidige manager van de Marudo Koi Farm, Hisashi Hirasawa, heeft daar mede voor gezorgd door er 18 jaar werkzaam te zijn geweest. Op één van de schaarse vrije dagen die ik tijdens mijn tijd bij Marudo had (maximaal één per week), ben ik op de fiets naar Dainichi gereden om te zien hoe 's werelds beste koikweker zijn vissen produceert. Dit was me een ervaring zeg. Alle werkzaamheden leken gestroomlijnder te verlopen, maar misschien was ik ook gewoon wel erg onder de indruk van de ruime faciliteiten van de kwekerij:

De Koivijvers met de kleine witte pickup.

elf vishuizen met in totaal 101 vijvers van 22,5 m³ gemiddeld. Daarnaast zijn er 163 buitenvijvers van gemiddeld 3500 m² groot (de grootste vijver is zelfs 13.000 m² groot!). Negen stafleden staan garant voor de dagelijkse zorg van de jaarlijks geproduceerde 7,5 miljoen jongbroed en 3.000 oudere Koi (van 1-15 jaar). Met vijvers tot op twee uur rijden vanaf de thuisbasis kunt u begrijpen dat dit een tijdsintensieve bezigheid is. Onder andere dit aspect (er zijn daarnaast nog veel meer voorbeelden) maakt overduidelijk dat de koikweek in Japan een extensieve aquacultuuractiviteit is waarbij efficiëntie en duurzaamheid ver te zoeken is. Dit doet echter niets af van de vreugde die dit werk teweegbrengt. Het prachtige landschap waar dagelijks van genoten kan worden als men op weg gaat om de Koi te verzorgen, de opzet van de kweek, het zien opgroeien van de vissen en de dagelijkse selectierondes (hier kom ik later op terug) in het hoogseizoen zijn enkele voorbeelden van activiteiten op een Koi kwekerij waar volgens mij elke koiliefhebber wel warm

van wordt. In de zomer van 2010 mocht ik me bij de negen werknemers aansluiten en mijzelf staflid van Dainichi noemen. Alhoewel dit maar voor één maand was, heb ik toch een goede vergelijking kunnen doen met Marudo, de koikwekerij waar ik de jaren ervoor stage heb gelopen. Nog geen twee weken na terugkomst uit Japan was ik alweer druk bezig met de studie aan de WUR. Gedurende het eerste halfjaar van de opleiding wordt gevraagd om een studieplanning voor de rest van de Masterstudie te maken. Het was al snel duidelijk dat ik nog minimaal één keer terug moest naar Japan om een volledig (kweek) seizoen te ervaren. Het was mogelijk om dit tijdens een stage bij Dainichi te doen en zodoende ging ik nog tijdens mijn eerste studiejaar in Wageningen terug naar het Japanse. Ditmaal dus voor zeven maanden, van begin mei tot eind november. Ik ben erg blij dat ik deze keuze heb gemaakt. Het is zo enorm leerzaam om de uitkomst van een bepaald traject dagelijks te kunnen hebben gevolgd. Ik doel hiermee op de kweek, alle

activiteiten die volgen en afsluitend met de oogst van de buitenvijvers. Natuurlijk was ik geen "standaard" werknemer (wat dat ook mag betekenen), want ik kwam met een bepaald eisenpakket waar een Japanner van mijn leeftijd normaliter niet om durft te vragen. Ik had namelijk de eis om enkele jongbroedvijvers te mogen gebruiken om een voederexperiment uit te voeren. Daarnaast heb ik ook mijn bijdrage gehad in de verbetering van het productieproces. Tevens heb ik een SWOT (sterkte-zwakte) analyse uitgevoerd om zo de verbetermogelijkheden van het bedrijf in kaart te brengen. Vooral het productieproces kan in mijn ogen worden geprofessionaliseerd. Zeker als ik dit vergelijk met wat ik tot nu toe heb gezien in Wageningen en omstreken. Meten is weten, maar dan letterlijk via de "rule of thumb". Met een continue doorstroom van water snap ik dat meten van ondergeschikt belang is. Duurzaamheid is dan weer een ander verhaal natuurlijk. Dat is nu juist het jammere aan de koiweek-sector: alles is gebaseerd op traditie. Een ander groot cultuurverschil tussen Nederland en Japan is de strenge hiërarchie die er in Japan heerst. Ik heb het gevoel dat beide het innovatieproces zeer vertragen.

Daarom was ik ook erg blij dat men mijn hulp inschakelde om hypofysatie (hormoonbehandeling) toe te passen. U moet weten dat de gebruikelijke voortplantingsmethoden op de natuurlijke manier gaat. Dit is simpelweg het bij elkaar plaatsen van een mannelijke en een vrouwelijke Koi in een vijver met paaiborstels. Een gemiddelde kweker checkt 's nachts elke 30 minuten of de werkelijke paai gaande is, om als het zover is, de mannelijke Koi te scheiden van de vrouwelijke. Vervolgens worden beide verdoofd en handmatig afgestroken om zo het bevruchtingspercentage te verhogen. Bij Dainichi gebeurt dit niet, maar wordt enkel gebruik gemaakt van het natuurlijke paaien, omdat het naar eigen zeggen hetzelfde resultaat geeft. Ongelijk kan ik ze

niet geven, want Dainichi wint jaarlijks vele grote prijzen op de belangrijke koishows. Toch zou de toepassing van een alternatieve kweekmethode dit succes nog eens kunnen vergroten. Het leuke van dit alles is dat enkele van de gehypofyseerde oudervissen de grootste aantallen nakomelingen gaven in verhouding tot hun (geschatte) GSI (gonado-somatische index) en tevens na de herfstoogst (de verhuizing van aarden vijver naar vishuis) het grootste percentage tategoi (= beloftevolle Koi voor de toekomst) voortbrachten.

Naast de kweek heb ik ook mijn handen uit de mouwen gestoken bij het opgroeiproces van de postlarvale Koi door middel van een voedertest met een hoog- en laagwaardig voer. Ik had vijf vijvers onder mijn supervisie en kon daar volledig mijn gang gaan. Des te geweldiger is het gevoel als de leidinggevende na de eerste selectie (selectie op basis van afwijkingen en patroon, lees: marktwaardigheid), welke na een opgroeperiode van één maand plaatsvond, zegt dat ik goede resultaten heb geboekt. Goede resultaten in de vorm van een groot aantal Koi met een gelijke grootte en goede kleurentensiteit.

Het was erg interessant om te zien dat naast de groei (VC) er ook een groot verschil te zien was in kleurexpressie, een belangrijk aspect bij de productie van de gekleurde karpers.

Strenge selectie

De kweek vindt meestal van begin juni tot en met begin augustus plaats. Van begin september tot en met eind november verhuizen de Koi (larven) van de buitenvijvers naar de vishuizen. Dit betekent dat de larven een buitenseizoen van gemiddeld 3,5 maand ervaren. Tijdens dit buitenseizoen vinden vier selectierondes plaats die zeer streng zijn. Tijdens de eerste selectieronde, welke meestal na één maand plaatsvindt, valt 90% (!) af. Na een volledig seizoen (12 maanden), is het percentage Koi wat

Bram met Koi in de hand.

goed genoeg is bevonden om door te laten groeien op de kwekerij 0,03%. Dit betekent dat van de 100.000 larven 30 stuks goed genoeg worden bevonden. Met een productie van 7.500.000 larven worden echter maar 1.400 (0.018%) Koi aangehouden. De rest wordt uitgeselecteerd, of verkocht (dit zijn er ongeveer 50.000). Het is dus duidelijk dat alles om nummers draait. Om deze reden vind ik dat het streven naar een zo efficiënt mogelijk productieproces en het daarbij behorende management er altijd moet zijn. Naast het jongbroed groeien er ook plusminus 3.000 oudere (van 1-15 jaar) Koi door op de kwekerij. Deze genieten naast de dagelijkse selectie van de larven in de zomertijd natuurlijk ook de dagelijkse zorg. Vele kilometers heb ik gemaakt in de kleine witte pick-up om van de kwekerij naar de diverse aarden vijvers te rijden. Het is echt een genot om alleen door het uitgestrekte, veelal bergachtige landschap te scheuren om dan uiteindelijk bij een vijver gevuld met potentiële kampioenen aan te komen.

Helemaal in de 'middle of nowhere', één met de Koi.

Het najaar is de tijd waarin alle Koi van de buitenvijvers naar de vishuizen worden verplaatst. Dit is tevens ook de drukste tijd van het jaar. Handelaren van over de hele wereld komen langs om op koopjesjacht te gaan. Voor mij een mooie gelegenheid om mijn Koi-handling skills te oefenen. Koi tot 95 centimeter en soms wel 18 kilo zwaar worden bijna moeiteloos vanuit het sleepnet naar een zwembadje gelift, waarna de vissen vervolgens met plastic zakken naar de transportboxen op de vrachtwagen worden verplaatst. Dit soort werkzaamheden zijn echt de 'slagroom op de taart'. Het einde van een intensief kweekseizoen waarin lange dagen (meestal van 5.30 tot 18.00 uur), veel noeste arbeid (dagelijks tot 20 keer met het sleepnet door de vijvers) en vele kilometers achter het stuur worden nu beloofd met het binnenhalen van de Koi. Dan pas kan men zien hoe de vissen zich hebben ontwikkeld qua lengte en vooral

kleur.

Het werk op een koikwekerij is zeker geen negen tot vijf baantje. Het werk op een koikwekerij is simpelweg je leven. Zonder passie voor Koi houd je dit niet vol. Mijn respect voor de mannen (en soms ook vrouwen) die dit werk dagelijks verrichten. Hopelijk snapt u na het lezen van deze (nog redelijk summiere) samenvatting dat aan sommige Koi-exemplaren een hoog prijskaartje kan hangen. Ik hoop daarnaast dat ik u enthousiast heb gemaakt over de Koi. Bezoek alstublieft mijn website www.KoiQuestion.com en zoek naar de serie "Bram @ Dainichi 2011". Dan ziet u wat ik dagelijks heb meegemaakt tijdens mijn periode bij Dainichi. Tot Koi!

Naast de experimenten die ik heb uitgevoerd, vond ik het mooiste aspect van deze stage om dagelijks de vele aspecten die er bij het runnen van een koikwekerij komen kijken, te ervaren. Dat onder mijn

supervisie Koi vanuit het ei tot 15-20 cm zijn gegroeid in minder dan vier maanden tijd, is toch een geweldige ervaring geweest. Daarnaast waren de dagelijkse ritjes naar de vijvers met de kei-truck (mini pick-up), de verzorging van de Koi en het zien van de verandering van het prachtige landschap meer dan de moeite waard om ervaren te hebben. Daarbovenop is het leven in de Japanse (24-uurs) cultuur ook een heel contrast met Nederland, met vele positieve, maar ook toch enkele negatieve aspecten. Een voorbeeld van een negatieve ervaring is bijvoorbeeld de hiërarchie die in Japan heerst. Leeftijd is ó zo belangrijk. En waar in Nederland de directheid zo gewoon is, is dit het tegenovergestelde in Japan. Toch heb ik wederom een toptijd gehad en weet ik nu alle ins en outs van één van de beste koikwekers ter wereld.

Als u interesse heeft in Koi, kunt u altijd bij me terecht of een kijkje nemen op mijn website www.KoiQuestion.com.

Dianchi steunt KoiQuestion.